

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Комплаєнс - менеджмент у фінансово-кредитній сфері

Шифр та назва спеціальності

072 – Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок

Інститут

ННІ економіки, менеджменту та
міжнародного бізнесу

Освітня програма

Фінанси і банківська справа

Кафедра

Обліку і фінансів (205)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Освітня компонента вільного вибору студента
професійної підготовки

Семестр

5

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Юр'єва Ірина Анатоліївна

Iryna.Yurieva@khp.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів

Автор та співавтор понад 300 наукових та методичних публікацій.
Курси: «Фінансова безпека та фінансові ризики», "Комплаєнс - менеджмент у фінансово-кредитній сфері".

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс «Комплаєнс - менеджмент у фінансово-кредитній сфері» - це дисципліна спрямована на оволодіння теоретико – методологічних основ дослідження системи , що передбачає заходи управління, попередження та подолання ризиків недотримання вимог законодавства, правил, політик та стандартів. При цьому, фахівці сфери комплаєнс (комплаєнс офіцери), як незалежні посадові особи, які аналізують звернення про можливі випадки корупції або інші порушення законодавства, а також проводять власні внутрішні розслідування, сприяють забезпеченню управлінської діяльності топ-менеджменту організацій з виявленими ризиками та налагодженню взаємодії як із зовнішніми, так із внутрішніми стейкхолдерами для адаптації розроблених інструментів й політик організації

Мета та цілі дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Комплаєнс - менеджмент у фінансово-кредитній сфері» є формування системи набуття компетентностей у фінансово-кредитній сфері базується на ряді наукових принципів, які допомагають забезпечити ефективне управління ризиками, дотримання законодавчих та нормативних вимог, а також сприяють підтримці високих

стандартів корпоративної етики та відповідальності. До основних цілей комплаєнс менеджменту організацій слід віднести: оцінювання середовища та ризиків у бізнес процесах організації; створення внутрішніх політик організації відповідно до виявлених ризиків; управління ризиками та розробка заходів з їх мінімізації; участь в ухваленні управлінських рішень; здійснення кризового управління в умовах настання ризику; розгляд повідомлень про порушення внутрішніх правил організації та захист прав викривачів; координація автоматизації процесів управління ризиками; розробка нових та удосконалення вже існуючих програм для ефективної діяльності комплаєнс-системи організації; проведення навчальних заходів та розробка інформаційних кампаній для поширення антикорупційних політик організації серед основних стейкхолдерів .

Формат занять

Лекції, практичні роботи, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік

Компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції на будь-яких інших проявів недоброчесності

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Результати навчання

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Фінанси", "Гроші і кредит", "Економічна статистика", "Економічна інформатика".

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проектний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на застосуванні інформаційних технологій в дослідженні комплаєнс-менеджменту у фінансово-кредитній сфері.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Основні поняття та значення комплаєнс менеджменту в сучасних умовах
Визначення комплаєнс-менеджменту. Система комплаєнс –менеджменту
Поняття комплаєнс –менеджменту фінансово-кредитних установ

Тема 2. Методи та підходи комплаєнс менеджменту в фінансово-банківській сфері
Загальні положення ефективної системи комплаєнс-менеджменту в фінансово-банківських установах. Основні методи комплаєнс-менеджменту. Принципи комплаєнс-менеджменту

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення Розробка та імплементація комплаєнс програм та політик.

Розробка комплаєнс політик . Розробка програм та політик. Міжнародні стандарти та практики (FATF, BASEL, GDPR Ефективна комплаєнс система: розробка внутрішніх політик

Тема 4. Організаційно-структурний підход комплаєнс менеджменті
Моделі організації комплаєнс-функції. Централізована модель. Вбудована модель. Гібридна модель

Тема 5. Ризик-менеджмент у комплаєнс

Ризик менеджмент у комплаєнс менеджменті . Оцінка ризиків. Стратегії ефективного комплаєнс-менеджменту та наслідки недотримання нормативних вимог

Тема 6. Комплаєнс у фінансово-економічній безпеці фінансово-кредитної сфери
Застосуванні або впровадженні інноваційних програм AML/CFT. Ключові аспекти комплаєнсу
Ключові заходи ПВК/ФТ, які здійснюють фінансові установи

Тема 7. Дьюдилиженс в системі комплаєнс менеджменту фінансово-банківської сфери
Ключові аспекти процесу дью дилидженсу . Фінансовий due diligence як етап в процесі оцінки компаній

Тема 8. Система комплаєнсу у банківській сфері

Цілі системи комплаєнсу в захисті банківської сфери. Впровадження механізму комплаєнсу (англ. compliance) у банківській сфері. Диверсифікація комплаєнс-менеджменту в різних банках

Тема 9 Використання комплаєнсу у страхуванні

Застосування норм протидії відмиванню грошей (AML) у страховій діяльності. Аналіз регуляторного середовища та визначення вимог в діяльності страхової компанії

Тема 10 Комплаєнс у кредитних установах

Застосування норм комплаєнс менеджменту у кредитних установах. Аналіз за класифікацією та видами операцій

Тема 11 Комплаєнс у фінансово-промислових групах
Основні характеристики комплаєнсу у ФПГ ключають. Основні аспекти комплаєнсу у ФПГ.
Механізм впровадження комплаєнс менеджменту у ФПГ

Тема 12 Інформаційне забезпечення комплаєнсу у фінансово-банківських установах
Внутрішня та зовнішня інформація забезпечення комплаєнсу в фінансово-банківських установах.

Інформатизація управління підприємством Системи управління даними

Тема 13 Технології у комплаєнс менеджменті
Автоматизовані системи управління документацією. Системи моніторингу та аналізу ризиків. Платформи для управління звітністю та аудитом. Thomson Reuters CLEAR

Тема 14 Аудит в комплаєнс менеджменті
Цілі аудиту в комплаєнс-менеджменті. Виклики аудиту комплаєнсу. Практичне застосування аудиту в комплаєнс-менеджменті

Тема 15 Етичні аспекти та корпоративна культура в комплаєнс -менеджменті
Етичні аспекти в комплаєнс-менеджменті. Корпоративна культура в комплаєнс-менеджменті

Практичні приклади комплаєнс-менеджменту з корпоративної культури

Тема 16 Ефективні моделі використання комплаєнсу
Інтегрована модель комплаєнсу. Ризик-орієнтована модель. Приклади застосування технологічних моделей

Теми практичних занять

Тема 1. Основні поняття та значення комплаєнс менеджменту в сучасних умовах

Тема 2. Методи та підходи комплаєнс менеджменту в фінансово-банківській сфері

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення Розробка та імплементація комплаєнс програм та політик.

Тема 4. Організаційно-структурний підход комплаєнс менеджменті

Тема 5. Ризик-менеджмент у комплаєнс

Тема 6. Комплаєнс у фінансово-економічній безпеці фінансово-кредитної сфери

Тема 7. Дьюдилиженс в системі комплаєнс менеджменту фінансово-банківської сфери

Тема 8. Система комплаєнсу у банківській сфері

Тема 9 Використання комплаєнсу у страхуванні

Тема 10 Комплаєнс у кредитних установах

Тема 11 Комплаєнс у фінансово-промислових групах

Тема 12 Інформаційне забезпечення комплаєнсу у фінансово-банківських установах

Тема 13 Технології у комплаєнс менеджменті

Тема 14 Аудит в комплаєнс менеджменті

Тема 15 Етичні аспекти та корпоративна культура в комплаєнс -менеджменті

Тема 16 Ефективні моделі використання комплаєнсу

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання у вигляді контрольної роботи. Теми завдання студент вибирає самостійно із переліку методичних рекомендацій для дисципліни. Результатом самостійної роботи є вибір та розкриття теми дослідження, який оформлюється у звіт. Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті) для самостійного вивчення та аналізу

Література та навчальні матеріали

1. ISO 37301: 2021 INTERNATIONAL STANDARD I
2. Юр'єва І.А., Юр'єв М.О. Концепція комплаєнсу: етика застосування штучного інтелекту в банківській діяльності Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції. «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін». м. Полтава, 31 жовтня 2024 р. С. 925-928
3. Юр'єва І.А., Юр'єв М.О. Теоретичні аспекти комплаєнс-менеджменту у фінансово-кредитній сфері Результати наукової інтернет-конференції з проблем вищої освіти і науки /Актуальні проблеми освітньо-виховного процесу та шляхи їх вирішення в умовах сучасних викликів : зб. наук. праць за матеріалами Всеукр. конф. з проблем вищої освіти і науки, 15 листопада 2024 р. / Харківський національний автомобільно-дорожній університет [та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Харків : ХНАДУ, 2024. – С. 62-64. – з https://fmab.khadi.kharkov.ua/index.php?id=1281&no_cache=1, (дата звернення: 21.11.2024 р.) <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/83614>
4. Юр'єва І.А., Юр'єв М.О. Problematic Aspects of Integrating the Code of Professional Ethics for Accountants and Auditors with European Standards Слобожанські наукові читання: соціально-економічні та гуманітарно-правові виміри [Електронний ресурс] : [матеріали] Всеукр. наук.-практ. конф. [студентів та аспірантів], 24-25 жовтня 2024 р. / ред. кол.: Н. С. Краснокутська [та ін.] ; відп. за вип. Н. М. Волоснікова ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2024. – 468 с. – С.444-446 Укр. та англ. мовами. – URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/83643>
5. I. A. Yurieva, Qian Zhiming Modern ethical approaches to compliance in the development of financial technologies Слобожанські наукові читання: соціально-економічні та гуманітарно-правові виміри [Електронний ресурс] : [матеріали] Всеукр. наук.-практ. конф. [студентів та аспірантів], 24-25 жовтня 2024 р. / ред. кол.: Н. С. Краснокутська [та ін.] ; відп. за вип. Н. М. Волоснікова ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2024. – 468 с. – С.440-442 Укр. та англ. мовами. – URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/83643>
- науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2023. – № 6 (2023). – С.–63-66 <http://es.khpi.edu.ua/issue/view/16159>
6. Юр'єва І.А., Кочетова Т.І. Комплаєнс-менеджмент та норми етичного бізнес середовища банківської сфери Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2024. – № 5 (2024). – С.– [http://es.khpi.edu.ua/issue/ archive /](http://es.khpi.edu.ua/issue/archive/)(у друці / довідка)
7. Юр'єва І.А., Шевченко Р.О. Кодекс аудитора/бухгалтера та комплаєнс-менеджмент в банківській сфері Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2024. – № 6 (2024). – С.– [http://es.khpi.edu.ua/issue/ archive /](http://es.khpi.edu.ua/issue/archive/)(у друці / довідка)
8. Юр'єва І.А. Методи в професійній етиці аудиторів та бухгалтерів: методологія комплаєнсу Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції. «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін». м. Полтава, 31 жовтня 2024 р. С. (у друці / довідка)
- 9.Юр'єва І.А., Гелярєвська О.А. Комплаєнс-менеджмент в банківській сфері: правові аспекти Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2024. – № 6 (2024). – С.– [http://es.khpi.edu.ua/issue/ archive /](http://es.khpi.edu.ua/issue/archive/) (у друці / довідка)
10. Юр'єва І.А., Фальченко О.О. Впровадження елементів антикризового управління із застосуванням платформи блокчейн Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2020. – № 4. – С. 3-6 – Бібліогр.: 9 назв. – ISSN . 2519-4461 <http://journals.uran.ua/index.php/2519-4461>
11. Юр'єва І.А. Цифрове забезпечення організації і методики податкових перевірок як чинник фінансової безпеки/ Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2023. – № 5 (2023). – С.–28-31
- 12 Юр'єва І.А. Застосування дьюдїлежанс в діагностиці фінансового стану підприємства в антикризовому управлінні та економічній безпеці Вісник Національного технічного

- університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2023. – № 6 (2023). – С.–63-66 <http://es.khpi.edu.ua/issue/view/16159>
13. Юр'єва І.А, Татаринцева Ю.Л. Соціальна відповідальність: облік ризиків при цифровізації фінансів/ Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2023. – № 4 (2023). – С.– С.–84-87 - <http://es.khpi.edu.ua/issue/view/16159>
- 14 Юр'єва І.А., Яцина В.В. Формування соціальних інновацій діяльності в контексті соціальної відповідальності трудового потенціалу підприємства. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2021. – № 3 (2021). – С.–32-35
- 15 Юр'єва І.А Застосування провідних інформаційно-комунікаційних технологій на сучасних підприємствах Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2021. – № 3 (20). – С.40 – 43 Бібліогр.: 9 назв. – ISSN . 2519-4461 –<http://journals.uran.ua/index.php/2519-4461>
- 16 Лега О. В., Канцедал Н. А., Яловега Л. В., Прийдак Т. Б. Аналіз як інструмент податкової діагностики. Eurasian scientific discussions. Proceedings of the 1st International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Barcelona, Spain. 2022. P. 520–527. URL:
17. Конспект лекцій з дисципліни " Комплаєнс –менеджмент у фінансово-кредитній сфері " : для студентів спец. 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок"/ уклад.: І. А. Юр'єва ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2024. – 73 с.
18. The lecture notes on the discipline " Compliance management in the financial and credit sector "for students of all forms of study for the specialty 072 "Finance, Banking, Insurance, and Stock Market." / comp.: I. A. Yurieva; National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute". – Electronic text data. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2024. – 73 p
19. Методичні вказівки щодо виконання практичних робіт з навчальної дисципліни " Комплаєнс –менеджмент у фінансово-кредитній сфері " : для студентів спец. 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" / уклад.: І. А. Юр'єва; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2024. – 25 с. URI <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/83100>
20. Methodical instructions to perform practical work in the " Compliance management in the financial and credit sector "for students of all study forms for specialty 072, "Finance, Banking, Insurance, and Stock Market." / comp.: I. A. Yurieva; National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute". – Electronic text data. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2024. – 34 p. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/83125>
21. Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт з навчальної дисципліни " Комплаєнс –менеджмент у фінансово-кредитній сфері " : для студентів спец. 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок"/ уклад.: І. А. Юр'єва; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2024. – 11 с. / уклад.: І. А. Юр'єва; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2024. – 19 с. URI <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/83109>
23. Методичні вказівки щодо виконання контрольних робіт з навчальної дисципліни " Комплаєнс –менеджмент у фінансово-кредитній сфері " : для студентів спец. 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" / уклад.: І. А. Юр'єва ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2024. – 24 с.
24. Methodical instructions to perform the control work in the " Compliance management in the financial and credit sector "for students of all study forms for the specialty 072 "Finance, Banking, Insurance, and Stock Market." / comp.: I. A. Yurieva; National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute". – Electronic text data. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2024. – 18 p. URI <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/83145>
25. Юр'єва І.А. Методи в професійній етиці аудиторів та бухгалтерів: методологія комплаєнсу Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції. «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін». м. Полтава, 31 жовтня 2024 р. С. 742-746

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді: індивідуальне завдання (20%), виконання самостійної роботи студента (40%), підсумкової контрольної роботи (40%).

Залік виконується у вигляді тестів.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Олександр МАНОЙЛЕНКО

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Марина ШЕВЧЕНКО